

1

श्रीजगदंबिकां विकार्येनमः॥ कमलेविमलांबुजेनयने कंदर्पजननीके
स्वल्पशायने कालींदीतनयातटीविचरणे कलीकल्मषनाशनिये १
कायावात्मानसविवरे कामार्णवमायामहोदरे कामिकाकामचेष्टांतरे
कांताकांचनमाश्रयंती २ कालीकाकालाग्नीभयंकरे कार्याकारणान्वरं
पुरुषआकारे कामनिष्कामजगदादुरे काव्यनटनाटककौशल्ये ३ किं
किणीकटतटीघंटारवे कर्णसहस्रार्कआनंतविभवे कीर्तीवर्धनबळस
सुद्रसंभवे कीरम्हणवीरणचवारी ४ श्रीकमलविमलनयने कांची-
काक्षीकीस्वल्पशायने कंदर्पजननीविमुखशायने कंदमूलहारप्रीय
करप्रखरे ५ स्वदुधरप्रीयनक्षत्रावर स्वसेद्रवाहनासुमनोहरे स्वदि
रांगारस्वरदूषणसेव्हारे स्ववेनिस्ववदेत्यगर्वापहारिणे ६ गंधर्वअ
मरपूज्यमाने गजगामिनीपश्चिमानने गर्गादीदीर्घायुवरदकवने
गणपतीकरीलिहिविसी ७ घननीळकलीवरसकुमारे घटमटीव्या
मप्रचंडविवरे घमघमाघुसळीसीमंदोदरे घंटानादप्रियेशुभावदने ८
ममैचमंचकेअर्धमात्रे णचपिककवितार्थकृतविचित्रे मंमांस्वरुपी

२
लक्ष्मीविजय-

१

सहस्रनेत्रे सहस्रपादसहस्रशीर्षे ९ चंद्रार्ककोटीप्रकाशमुखक
मले चंद्रहारमंडितहृदयकमले चंदनागारचर्चितकलीवरविमले चं
कवकुलकेतकीलघुपत्रकरे १० छंदकर्तेआनंदशिवरे छत्राछत्रां
रशशीशंखरे छत्रसिंहासनाधिकारे छंदसयोगाभ्यासकारिणीये
११ जगन्मोहनीजलजवर्णे जगज्जनननीचंद्रार्ककीर्णे जंगमस्थावर
लघुविस्तीर्णे जगनगह्वेमांभरणेजगदोद्यारे १२ झणत्कारनिगमदुंदुभी
प्रियकरे झगझगीभुजंगमवर्णे निमुषणकारे मळकेशरीरकंठीमंगळा
कारे झडकरीसद्गताकलावृत्तीके १३ येयेकरिताभूसुरवरे येउनीअ
श्वासिलेसुरनरे यक्षिणीचामंडगनीपरीवार योगिणीभैरवभारेसी
भूषित १४ टवटवीतेजचंद्रार्कविंदे टपतानसाधसीयोगियास्वयंभे
टकमकपहातीतुजविषयारंभे टटंकणकांचनप्रियकरे १५ ठकविलेंदे
त्याविभक्तामृतमंथने ठकडीहेचीविषईराहु १६ सीरछंदने ठसावेहे
स्वात्मसंबोधने ठसाहरिकीर्तनीपाहोनीनांदतसे १६ उळमळिताम
हीधृतदंष्ट्राकराळे उवचोनीनखीदैत्यवधिलेनरसिंहकराळे उगेना

अध्याय ३

१

2A
बळीमनीतैहोसीविशाळे डंगनृपकुठारनिशीभागवे १७ टळटळी
आंगिराभागवश्रवणी टवळरंगीच्यामरदाळितीनउजणी टकानीविना
यकसन्मुखाननी टकारध्ययटवळेचरी १८ नकळेतवगुणचित्समु
द्रसंभवे नतद्भाससीनवदसीहरीहाराविभवे नजानामीतवमहिमाआ
त्मानुभवे नवर्णवेशेषातकगुणकथा १९ दनुजधुर्णिताक्षदुष्कृतशमने
दत्तात्रयमनसंतोषेहारीण दरिद्रराक्षसव्याघ्रहनने दमघोषनंदनमान
सपृजापहारे २० धर्मार्थकाममोक्षपकारे धैर्यधैर्यकरिशीनरावतारे
धनधान्यदेशीस्वधर्माचारे धन्यसंसारिकतुझेनिजननीये २१ मंदस्मि
तमुखारविंदे मंदारहारधरवारचंदे मंदरेंधरअमरेंद्रवरदे मदाधु
र्णिताक्षलोचने २२ यजुर्वेदऋग्वेदअथर्वणविवरे यदभावनाकृतमान
साकारे एकपदाद्विपदानिपदाकारे यद्वेदनवपरमपदपारार्थ २३
रजतमसखगुणगंभिरे रसचवारीभास्यकारे रकारबीजेजगदांकुरे
रत्नाभरणीभूषिते २४ लकाररूपमहिमंडले लंकाप्रसाददशमुख
खंडले लवणसमुद्रीसेतुअखंडले लज्जारक्षिणीभक्ताची २५

(3)

लक्ष्मीविजय.

२

अध्याय ३

वर्णाश्रमधर्माचारे वंशाद्वयअंशावतारे वैवस्वतादिमन्मंतरोद्धारे वसि
ष्ठसप्तादिवरदायिनी २६ शंखचक्रगदाधारे शंखासुरवधोत्सववेदोधा
रे शेषमस्तकीकवीरतारे शंखकर्तारेशेषशयने २७ हरीहरब्रम्हा
चंद्रार्कतौसे हरिद्राकुंकुमकुंदेदुहासे हनुवटीसुंदरकमलविकाशे
कीर्तीध्वजउभारिला करविरी २८ क्षराक्षरव्यंजनमात्रे क्षमस्वमपरा
धवेदांगगात्रे क्षयरदिततरुणवालमित्रे हरिमंत्रेअहंमस्मीते २९
ऐसीबत्तीसाक्षरीकमलार्चमाळा गुंफानीहरिनामीविमळा गळाघा-
लितापदकमळा पर्यंतश्रीकमळाशाभात्री ३० ऐसीसत्वरजातमावृत्ती
अवतरत्याजेवीदयाशातीविगळा कावृत्तीनिवृत्तीप्रवृत्ती कीर्त्ताणि
स्थायमुना ३१ भारथीत्रिगुणात्मके ३२ तेकथासविस्तारेवदावी
भविष्योत्तरपद्मपुराणार्थभावदावी तेसंतसज्जनीमहानुभवी समु-
द्रसंभवीविजयपरिसावा ३२ मृगनक्षत्रशालाचतुरानन विष्णुकिरट
तोचीचंडकीर्ण मायांबरीजोमित्रवर्ण उगवलादिसेवासरमणी ३३
मायालाघवकरणीविचित्र सूर्यशालाकरपपुत्र तोमुक्तब्राम्हणीअ

२

(38)

दि

ध्यास्त्र त्रिकाळीब्रम्हराक्षससंहारे ३४ अश्वमेधीशालाहायत्रीवाव
तार सप्तसमुद्राचेपेलश्रोणीतापुर तेथीलरक्तभोजनिशाचर सहस्रमु
खीबळीगाढा ३५ रक्ताक्षबीजभगिनीपुष्पीगंधा तिचापुत्रकेशीकरुनी
युद्धा देवदैत्याच्यानाचवोनीकबंधा पद्माक्षपूरचेतले ३६ नामठेविले
केसापुरी राज्यकरीतसेपंचगंगेतिरी ऐसाकेशीयानिशाचरपरिवारी नि
र्भयराज्यकरीतसे ३७ हातीयोध्याईकथारस संतीसेविलामनोल्हास
अतातृतीयोध्यायसावकाश कलत्राकुरवदेकांतेसी ३८ आगस्तीव
देस्वकांतेसी कथापरिसविस्तारसी केशीयेआकर्षिलेनरसुरवरासी
घोरांधरयुधकरुनिया ३९ राक्षसाचेदुर्मदाचरण कुंभिनीनेकथिताच
तुरानन म्हणेऐकसारवचन केशीयानगहास्तेनमरेची ४० वेष्णवी
मायेनेतयासी निर्मेनीपूर्वचिठेविलेआपायासी त्याचीयापरिसेउपा-
यासी अनयासीदैत्यराक्षसजातीक्षया ४१ पूर्वमहा ~~विष्णु~~चेनाभीक
मळी ब्रम्हाजन्मलाचतुर्मुखकमळी विधीपासावजगजन्मावळी याभू
मंडळीविस्तारिल्या ४२ सत्वगुणापासुनीशालेअमर रजोगुणीअष्टाद

विष्णु

५
लक्ष्मीविजय.

३

अध्याय ३

शपयोभैरवभार हिरण्यआंड्यापासुनीशक्तीपरिवार नवकोटीचामुंडा
कात्यायनी ४३ महालक्ष्मीअवतरलीसखगुणी रजोगुणीमहासरस्वती
पद्मयोनी महाकालीतेचीमृडानी भृसुरनरवरास्तवअवतरली ४४
त्याब्रम्हदेवाचेमानसकुमर तामसरुसीजन्मलेअसुर दिव्यकायावैश्वा
न्नर धुरंधरतिघेजणअवतरले ४५ त्यामाजीसखगुणीश्रेष्ठगयासुर
धीरवीरशौर्यउदार दुसराप्रचंडलवणासुर महाधुरंधरप्रतापरवी
४६ तिसराकोल्हासुरधाकुलवकु महाप्रतापीउग्रपराक्रमसिंधु त
याचापुत्रकरवीरइंदु जन्मलावीर्यशौर्यदारुण ४७ परिगयासुराचेअ
गाधमहिमान सर्वत्रिजगासोअभिजगत्पूण उपमाद्यावयायासमान
अपरोक्षअभिमानेअसेना ४८ ऐसातेपाचरितागयासुर निरोदकीनि
राहार जाणोनीसर्वसारासार तपरखडतरदैयेकेले ४९ निष्कामतपा
चियासायासी करिताफळपावलाअनयासी हेजाणुनीवरद्यावयासी
ब्रम्हाहरीहरपातले ५० विष्णुम्हणेहेगयासुरा महाधीरपरमउदारा
मातेमागेअपेक्षितवरा तेमीदेईनधृवनिश्चये ५१ ऐकुनीहरीहराचीअ

३

(५२)

चळवाणी गयासुरम्हणे विनयवचनी इच्छानसे मासिये मनी हे सत्य
जाणत्रिवाचा ५२ तुमची कायजे मनकल्पना ते मी पूर्ण करीन विकल्पना
स्वपरत्तावनेच्या जल्पना स्वल्पना सीममार्थकाजा ५३ तुम्हीच मागाअ
पेक्षितवर ऐसे वदता गयासुर धन्यम्हणती हरीहर मस्तकतुकोनी सं
तोषती ५४ आपुले मनी विचार करिती कवटीयाची अचळमती जें साधु
व आणि बळी मूपती ते सेची यदर्थी गमतसे ५५ नकळे संत सद्गुताचाम
हिमा नुलंघवे सत्समागमाची सीमा म्हणोनिया हरीहर ब्रम्हा वरदा
वयासी पातले ५६ विष्णुने वर देया जो मनी म्हणेरया गुणैकखाणी
सर्व देत्या माजी मुगुटमणी तूची एक गमतसे ५७ आमुचे न घेसी वरदान
याचक आम्ही देव ब्राम्हण म्हणुनी उपक्षि लेसी आपुले मन कवणे विचारे
सांगपा ५८ बरे ते असो तू देत्यें द्रष्टेष्ट हरी देवाचे सकळ अरिष्ट तेणे पा
वसी सर्वां भिष्ट शिष्ट शिष्टासी मान्य होसी ५९ तू परमपरोपकारी होई
विष्णु यज्ञपदाधीकारी याग करावया तव शरिरावरी स्थान दिधले पाहि
जे ६० तव देहावरी मुक्त मंडपा देउनी करी यज्ञ संकल्प्या पूर्ण होसी अक

६
लक्ष्मीविजय.

४

ल्या जन्मसंकल्पासीखंडोनी ६१ ऐसेवदताश्रीहरिहर अवश्यम्ह
णेगयासुर हेनासिवंतकायाअस्तीपंजर मांसक्रमीररक्तदुर्गंधी ६२
दुरोक्तीशडुर्मीचीहेदरी तेथेकैचीसुमतीसुंदरी कामक्रोधाचेउंदिरी
शरीरकंदरीकोरिलीअसे ६३ ऐसेजाणोनीनिजांतरी ममांगीबैसोनी-
स्वाहाकारी हेचीऋषीअमरपरीवारी यज्ञारंभकरुम्हणता ६४ बरेजे
आलेतुमचियामना तेचीकराचेश्रीमधुसूदना माझीयाचिनीविशेषम
ना संतोषशमेनाकल्पांती ६५ यज्ञारंभकरावाश्रीहरी मजलाकीजे
पदाधिकारी हेपरिसोनीब्रम्हाशंकरहरी यज्ञारंभतैकेला ६६ गया
सुराचेपृष्ठीवरुते मुक्तमंडपशीलदमीजांते ६७ हेउनीयज्ञकेलासमाप्त च
त्वारीविंशतीसंवत्सरी ६८ तोंकाशीखंडोविस्तार व्यासेकथियलाअसे
आपार तोचीवदलाकलशकुमर कोल्हासुरजन्मविक्रमकळावया ६९
असोयज्ञसालीयावरी ब्रम्हाशंकरआणिहरी म्हणतीगयासुरजेअंतरी
कल्पीसीलतेचीपुरबु ६९ ऐसीत्रिवर्गचीपरिसोनीवाणी गयासुरउ-
ल्हासलानीजमनी म्हणयाएकवीसस्वर्गभुवनी क्षयारंभसर्वदेवस्था

अध्याय ३

४

50

ने ७० शतक्रतुकरुनीरंद्रपदा आचळम्हणोनीभोगितीसंपदा सुकृ
तसरडकल्योतीत्याआपदा यामहिवरीनरपतीभोगावद्या ७१ याळागी
नलगेदेवपदाही आम्हीऐसेचीअसोसुधाही जन्मावळीच्याअपदाही
कोणसोसीसदाहीस्वर्गवासा ७२ मरीसोनीगयासुगचेबोल विष्णु-
म्हणेहोदेत्यांबुद्धीसरबोल यानेचीघेतलेआम्हातेमोल सर्वदेवपद
फोलमानि ७३ कोहीतरीमात्रेगागयासुर ऐसीपरिसोनीश्रीवि
ष्णुगिरा म्हणेमाझ्याशिरीकरीहरीहरी अमरपरिवारासहितअसावे
७४ याविरहितअर्थनसेप्रखरा मासितलातोमानिजेखरा समानजा-
णिजेदूषणखरा हेश्रीकेशधननिश्चयेसी ७५ ऐसेवदतागयासुर
हर्षेगर्जिन्नलेमगहरिहर म्हणतीधन्यधन्यजन्मांतर अमरभारेसीग
र्जती ७६ हेपरिसोनीलवणकोल्हासुर कोपेखवळलेतेद्वयअसुर
तीन्रसज्जोनीदळभार घनघोरेसीनिघाले ७७ कोल्हासुरघनगर्जन
घोषा भेदोनीमहदाकाशा छत्रछाईरविप्रकाशा येतालोटीतीपरो ७८
मार्गीयेतीबळप्रतापे उभयबंधुवदतीकोपे बंधुपालथाघालोनीसाक्षेपे

(6)
लक्ष्मीविजय.

५

यज्ञकेलादेवानी ७९ गयासुराचे देह दिशादाही रोधोनी देवे यज्ञकेल
स्वदेही दग्धकेला इंद्रियदाही न देखोचोदाही भुवनी ऐसे ८० ऐसे अ
मरमुळीचेची कृतघ्ने बंधुसीसगटविले यज्ञविघ्ने ब्रम्हाविष्णु होउनी नि
मग्ने अष्टीवरुते सलग्न बैसले ८१ कैसे पाहुते हरिहर महदात्याई प
रमनिष्ठुर निरापराधे गयासुर कुठोळभावे छंदियेला ८२ ऐसे वद
त घनघोरी कोल्हासुर पातला दळभारी गयासुराते नमस्कारी साष्टां
गेसी उभयबंधु ८३ ही ब्रधेनी असुरातार कोधे पातले लवणकोल्हा
सुर गजबजिले देवहरीहर कोल्हासुर भायंकर देखोनी ८४ गडब
दिले जाणोनी अमरगण मुडांनी रापारमण गयासुर पाहोनी नयने
अश्वासीत हरीहर अमरा ८५ उभयदेउनी हरीहर अमरा पाचारिले
उभयसहोदरा कीर्तिमित्यघेउनी स्वदळभारा माझी या केवारा पात
ला ८६ येथे विपरित देवकाही वर्तले नाहीत माझ्या ठाई म्याच स्व
संतोषे पाही यज्ञारंभ स्वदेही करविला ८७ आम्ही देत्येंद्र श्रेष्ठ जाण
म्हणोनी याचक होउनी आले देव ब्राम्हण आम्हा प्रती मागता तेदान

अध्याय ३

५

ब्रम्हार्पणहादेहकेला ६८ नासिवंतहेशरीर याचाभरवसानधरिती
 मुनीवर अशाश्वतहेविश्वसारे मायाबोडंबरनिश्चयेसी ६९ हेमुळ
 चीमिथ्याउत्पत्ती जेसीबंध्याचीसंसारसंतती भ्रांततेसत्यत्वमानिती
 देवेसुरसंपत्तीभोगावया ७० वातांबुपर्णासीभक्षणे दिव्यदाहासह
 स्वर्णैतपाचरण करुनीपावतोस्वर्गभुवन विषयभोगासीकल्पुनी
 ७१ तेथीलसरलीयासुक्रतधन त्यासीहोयअधःपतन म्हणोनीने
 श्वर्यतेस्वर्गसदन दृश्यपदार्थक्षयकारक ७२ हेबरवेजाणोनीनिजोत
 रा सारोनीअवधाविषयपसार हादेहसार्पिळाविधीहरिहर स्वाहास्व
 धाकारकरविले ७३ देहवेनितीपरामकारी तेंचीधन्यनरयासोसारी
 तेजाणोनीविधीहरहरी ममदेहवेचिह्वावज्ञार्थी ७४ ममशरीरावरी
 यज्ञपूर्ण सांगकेलालक्ष्मीरमणे संचितक्रियमाणबादुनीधन नवविध
 भजनीसमर्पिळी ७५ आम्हीसंरक्षावेदेवब्राम्हणा भोजनीतोषवावेदे
 उनीदक्षिणा संकटहारुनीकरावेसंरक्षणा धनेमानेसन्मानी ७६ दे
 हमाझाअजरामर करुनीदेवशरीरावर वस्तीकरितीनिरंतर चंद्रार्क

लक्ष्मीविजय-
६

शिवकल्पपर्यंत ९७ देवयज्ञादिपितृयज्ञ मत्कलीवरीकरितीप्राज्ञ
उद्धरीसर्वकृतघ्न गयावर्जनमत्प्रसादे ९८ जीवजंतुप्राणीमात्र मरणा
तीहोउनीपवित्रगात्र उद्धरतीपुत्रपौत्र अर्यमादिकपित्रगण ९९ शमी
पत्रप्रमाणेन प्राणीमात्रकरितापिंडदान करिताविष्णुपदार्चन जन्मम
रणखंडिती १०० अनेकतीर्थीश्राद्धरिती करितागयाशब्दउच्चारिती
तयाचेपित्रगणाकेवल्यप्राप्ति होयगागयासुरनामी १ माजीकलीवर
तीर्थीयमरण तयानाहीचो मरणोत्तरावर्ण शिवकल्पांतीअनुक्रमण
भवबंधनप्राणियानाही २ म्हणोनीडांबाघडीतनुविकली दधीनेअ
स्तीकादोनीमांसेतुकीली मयुरध्वजतनुकधीतली बळीदिधलीतनु
आपुली ३ नधरितीभरवसामृगजळतुसारे तैसाअशाश्वतदेहसंसार
म्हणोनीकरुनीसारासार होईजेआजरामरविदेही ४ कैचाकोहंशब्द
धरिसीकोल्हासुरा सोहंध्याईपरमेश्वरा भजनमार्गेअथवाविरोधांतरा
जगदिशार्चनकरावे ५ भजनमार्गाचेसंतापसारे वाटतीतुजलाकठी
णसारे विरोधाचरणमानिसीथोरे परीतूकसारेयुधकरिती ६

अध्याय ३

६

मजनअथवाविरोधरीती आचरतावरावीविदेहस्थिती विरोधकरी
 संग्रामावर्ती विष्णुशर्काहास्तीपावसीमरण ७ परीएकमतेद्यावीजो
 डी गयासुरग्रामीचीजोडी मरणांतीनकिजेविजोडी युगायुगीशब्दत
 वनामनगरी ८ जैसीमासेनामीब्रम्हगया सायोज्यपददायकअवधि
 या तैसीचलवणवधउष्ट्रविष्णुगया तयनामीरुद्रगयाजयंतीतटी ९
 हेहोणारभविष्यकर्म आपुलेपाळीक्रियास्वधर्म हेतुजलागीसांगितले
 वर्म परधर्महाभयकारक १० तेसेपरिसोनीलवणकोल्हासुरे बंधुन
 मिलानमस्कारे स्तवनकरीतसेआपारे धन्यजन्मांतरअग्रजातुसे ११
 हेजाणोनीविधीशंकरहरी कोल्हासुरासीवह्नीमधुरेत्तरी केशीराज्य
 करीपंचगंगातिरी सुरनरवराजिकुनिया १२ केशीयाचापरिवार
 राक्षसकोटीधनुर्धर उर्वीकरुनीनिर्वेर निशाचरभारस्वळले १३
 पद्माक्षीपद्मापुरी राज्यकरीतापंचगंगातिरी हेजाणोनीश्रोणितापुरीचा
 अधिकारी सहस्रवदनशोभला १४ तोरक्ताक्षबीजसहस्रवदन स
 तसमुद्राचेपैलस्थान राज्यकरीबळसंपन्न श्रोणितापुरीअमगणपरी

(४)

लक्ष्मीविजय.

७

वारी १५ तयाचेभगिनीचाकुमर केशीयानामनिशाचर शतकोटीघेऊनी अध्याय ३
 परिवार पद्माक्षपूरवेढिले १६ पद्माक्षीसवेकरुनीसंग्रामा पद्मादवरी
 लीबद्रिकाश्रमा पद्मापुरपद्मापूरविंध्वंसोनीनामा केसापूरनामढेविले
 १७ केशीयाराज्यकेसापुरी करीतअसतानिर्भयांतरी सार्वभौमपदाधि
 कारी होउनीधिःकारीदेवदेया १८ केशीयासीनाहीमरणभय म्हणोनी
 युधीमालाअभय सुरवरनराजिकुनीदेवीजय पावलाकृतनिश्चयेसी
 रणांगणी १९ ब्रम्हाज्ञांकरआणिदुर्गा गुजलाप्रार्थिनीलमधुरेत्तरी त
 याच्यावचनाआंगीकारी जयपावसीनिशाचरवधोनी २० ऐसेवदताग
 यासुर हर्षेपातलेजयजयकार तेब्रम्हावदेभविष्योत्तर लवणआणी-
 कोल्हासुरा २१ जंबुद्विपामाझारा दंडकारण्याशेजारी पंचगंगादक्षि
 णतिरी केशीयाराज्यकरीतसे २२ उत्पाततेणेफारकेला देवपराक्रम
 लयादवडिला कोटीधनुर्धरराक्षसमेळा घेउनीनांदेभरथखंडाग्री २३
 तवप्रथमसंबंधीपुत्रकरवीर पुत्रादिशतकुमर सवेघेउनीदैत्यपरिवार
 र केसीवधावानिजबळे २४ केशीयावधोनीसहपरिवारी राज्यकरा

७

४५

वेकोल्हापुरी ऐसीमहालक्ष्मीचीवैखरी अहंब्रम्हीगर्जिगली २५
ब्राम्हीरोद्रीवैष्णवीचाणी परीसोनीकोल्हासुरकरवीरदोन्ही शीघ्रनि
घालेघनगर्जनी शतकोटीपरिवारासहित २६ गंगायमुनासरस्वती
लंघोनीपातलेचर्मन्वती स्नानेकरुनीवेचवती नर्मदातिरीउतरले २७
तेथोनीपातलेतपतीतिरा वेदोनीउंकारममलेश्वरा उलंघोनीगोतु
मीविहारा त्रयंवकेश्वरपूजिला २८ तेथुनिनिघालेघनघोर मानदे
शीवधुनीनिशाचर तुळजापुरीकधीगतसहस्र म्हेपासुरराज्यास्था
पिला २९ मल्ल्याळदेशीमाणिमल्लाणी वीरमल्लक्षसमुदायासी धाडि
लेयुद्धकरावयासी अलंबुराक्षसासवेजाणा ३० तोअलंबुराक्षस
महाघोर कृष्णवर्णीपर्वताकार एककोटीनिशाचरभार घेउनीमणी
मल्लावरीयुद्धापातला ३१ एकमंडळकरुनीयुद्धा नाचविलेराक्षसकोटी
कबंधा अलंबुराक्षसाच्याकरुनीवधा मणीमल्लजयवंतझाला ३२
मणीमल्लमल्ल्याळदेशी राज्यकरीप्रबळबळेसी पुढेमणीमल्लवधासी
मार्तंडभैरवासीनाथप्रेरी ३३ तोमणीमल्लवधोत्सवभारी समरीकरील

(१)

लक्ष्मीविजय-

८

मल्लारी तोअर्थकेदारविजयांतरी लिहिलातोचतुरीपरिसावा ३४
असोकोल्हासुरकुतोहळा वधुनीराक्षसाचेयुधाधाडिला तोघोरांध
रेसीनिघाला बगळासुरासीवधावया ३५ बगळासुरवधोनीप्रचंड
नामठेविलेबगलखंड कुतोहळुदेयादिचंडमुंड मानदेशीराज्यकरिती
३६ त्रेतायुगीचेदूषणस्वर तेचीखंदारखदिरांगार शतसहस्रव्याघ्रा
कार पुरंधरापासुनीसोनारीपर्यंत ३७ सप्तकृषीपासुनीब्रम्हारण्य
शोधुनीकेलेराक्षसहनन वसविलेविशालचंदनवंदन राक्षसस्थानेशो
धोनीवधिले ३८ ऐसाकेशियाचापरिवार असंख्यातराक्षसभार वधु
नीजयपावलाकोल्हासुर युद्धधुरंधरकरुनिया ३९ विजयभेरिचिया-
बोभादी सैन्यघेउनियाचत्वारिकोटी घेउनीउतरलाकृष्णातटी ज्वाला
नृसिंहापासुनीश्रियालई ४० केसापुराचेचतुष्कोणी उतरलीकोल्हा
सुराचीवाहिनी हेपाहुनीकेशीयानयनी क्रोधाग्नीशिखाटाकितसे ४१
पाचारोनीमंत्रीप्रधान म्हणेनगरीअसावेसावधान घेउनीसंग्रामाचेवि
धीविधान मीजातसेयुधार्थीपूर्वदिसे ४२ आळतेनामनगरी अरुणा

अध्याय ३

८

१५

चञ्चलेशेजारी अतकिरेवरी स्वदलभारी युद्धारंभकरितसे ४३ कर
वीरएकशतकुमरेसी दोनीकोटीपरिवारेसी पातलाकरावयासंग्रामासी
चतुराननाचियाअज्ञेने ४४ ब्रम्हदेवाचावरदकुमर परमजाज्वलकोल्हा
सुर परमयत्नेकेसापूर दाराकुमररक्षावी ४५ ऐसेसांगुनीस्वपरिवा
रा आपणनिघालातमांतरी असुणाचलीघेउनीडेरा राक्षसचमुसहितउ
तरला ४६ तवचेरिकदेकोल्हामूर पाचारोनीपुत्रकरवीर केशीयापात
लानिशाचराभार युद्धधुरंधरकरावया ४७ महापराक्रमीकेशीयाराक्ष
स मायास्वरुपीरणककेशी स्वरुपधारतानावेष्ट ब्रम्हांडग्रासकरुभा-
वी ४८ परमसावधअसावेकमरा घेउनीदशलक्षदैत्यभारा दंडका
रण्यापासुनीकृष्णातिरा पर्यंतबळेजाकर्षावे ४९ पूर्वपासुनीदक्षिणे
सी राहुनीतीब्रलक्षणेसी केसापुराचैप्रदक्षिणेसी करीतअसावेस्व
दलभारी ५० घेउनीएकशततवकुमरा वेडाघालिजेकेसापुरा तव
आम्हीयेतसोउत्तरद्वारा राक्षसवाडीरायाद्रीपर्यंत ५१ राक्षसाचीवर्म
कर्मे बोधिनीतुजलानानास्वधर्मे करुनियाघोरसंग्रामे यशऐश्वर्य

(10)

लक्ष्मीविजय.

९

अध्याय ३

वधुवरावी ५२ ऐसेपरिसोनीकरवीर एकशतकुमरदशलक्षभार घेउ
 नीपूर्वदक्षिणकेसापुर रोधिलेकेसापूरपर्यंत ५३ चारीकोटीदैत्यभार
 घेउनीवंदिलात्र्यंबकेश्वर पुरंधरापासुनीश्रियालयनगर निशाचरद-
 शलक्षवधिले ५४ पश्चिमेसीएककोटी केत्रीराक्षसगणाचीदाटी
 तथाचेरक्तपृथ्वीतटी समार्जिलीरणीकोल्हासुरे ५५ करहाटकीठेविला
 हाटकासुर गिरजवडीस्थापिलाग्रधासुर राक्षसवाडीकपर्दीकुमर अ-
 मंगलासुर मांगलेवरी ५६ दुर्गभासुरसदुधडिते वधवीम्हेषासुराचेहा-
 ते बत्तीससहस्रनिशाचरगते म्हेषासुरानेवधिलेस्वहास्ते ५७ बत्तीस
 लक्षणीराक्षसशार्दूल बत्तीससहस्रतयाचेदळ तोम्हेषासुरेवधिलाप्र-
 बळ एकमंडळयुधकरुनिया ५८ शार्दूलराक्षसबत्तीसलक्षणी बत्ती
 ससहस्रत्याचीवाहिनी मर्दिलीकृष्णवारणेच्यातटणी रणांगणीम्हेषा
 सुरे ५९ हेपाहुनीकोल्हासुर बत्तीशिरालेश्रियालयनगर नामठेविलेज-
 यजयकारे हेविश्वआंतरेअद्यापी ६० घाटपाटगिरीकंदरे शोधुनीप-
 श्विमदरेविवरे वधिलेयुधीनिशाचरभारे म्हेषासुरनिकरानी ६१

९

10A

त्रिकालस्नानीम्लेषासुर जाणेपुढीलभविष्योर भूधरनामानिशाचर व-
धिलाभुदरगडप्राकृतम्हणती ६२ पश्चिमदिशेचेनिशाचर वीसलक्षणे
शीहजार समरीमारिलेम्लेषासुरे युधतुंबळकरुनिया ६३ पाराशरा
चेशेजारी म्लेषासुरराहिलादळभारी त्याचावधोत्सवहिमकेदारी करील
इंद्रायणीहासेपुढारे ६४ केदारविजरेचतुर्दशोध्याई म्लेषासुरवधिला
शस्त्रघाई म्हणोनीयदुर्ग्याविस्तारकांहीं फारनाहीवर्णिला ६५ पश्चि
मदिशाजिंकोनीसारी म्लेषासुररेविलापाराशरी रत्नासुररक्तभोजस
हपरीवारी शयाद्रिवधेधाडिले ६६ कोल्हासुरम्हणेहेरक्तभोजना सवे
रत्नासुरघेईजाणा शयाद्रीवधुनीनिशाचरगणा सावधानतेथेअसावे ६७
देवीलारव्यआणितुम्हीउभयबंधु निसरम्लेषाप्रतापसिंधु तथाचेयुक्तीने
राक्षसवधु दीर्घशोधुनीवधावे ६८ पंचगंगेच्याउत्तरतिरी रक्षितअसा
वेशयाद्रीवरी मीघेउनीदळभारी पूर्वेसकेसापूररक्षितो ६९ परिसोनी
कोल्हासुरस्त्रीवाणी उभयबंधुघनगर्जनी निघालेतीव्रचमुघेउनी रण
तुरेलाउनिया ७० रत्नासुररक्तभोजन स्वदळीदैत्यबळीष्ठनिवडुन

लक्ष्मीविजय.

१०

अध्याय ३

धाडिलेशयाद्रीपूर्वदिशारोधुन त्याचेनामाभिधानपरिसावे ७१ सिंधु
 राजदैत्यदारुण त्रिपंचसहस्रसेन्यघेउन उतरलातोबळसंपन्न सि
 द्यासुळकीबोलतीतेथे ७२ तोसिंधुराजपुढारी बधीलगंडभैरवसिध्द
 निनादीकरी सिंधुकबंधशिरापासुनीसमरी अष्टराक्षसउद्भवले ७३
 तेनीलांजनसांद्रमखंजन संदलमंदलकंदलासन सिद्धासुरवैश्वान
 रादिअष्टजन तुंबळसंज्ञामीवधियेले ७४ त्याचेयुधपंचदशोध्याई
 श्रोतीपरिसावेकेदारविजई तेंसातीकंठासुरचोदशोध्याई काळभे
 रवेवधियेला ७५ म्हणोनीलक्ष्मीविजईसंज्ञार्थकथन वदलेऐसेची
 सिध्दवचन विकल्पनधरणापुणीजन व्यासवाणीऐसीचअसे ७६
 असोकेसापुराचेचतुष्कोणी सभावतीउतरलीकोल्हासुरवाहिनी लांब
 रुंदीअसेपाचयोजनी घनगर्जनीउतरली ७७ रक्तभोजादिरत्नासुर
 देवीलाख्यादिसिंधुम्हेषासूर ठाईठाईठेउनीदैत्यपरिवार आपणदोन
 कोटीसेन्यभारेसीबैसला ७८ चमुघेउनीयुग्मकोटी कोल्हासूरउ
 तरलाकृष्णातटी दंडकारण्याचेनिकटी घाटवाटदाटीआचाटउतरला ७९

१०

118

तो कोल्हासुराचे धूर्तचार येउनी वदती समाचार केशीराक्षसदळभार
आला अरुणाचळावरी ६० केशीयाने आपुला कुमर राज्यांस्थापिला
निजकरे केसापुरासी वज्रपंजर राक्षससमुदार्घ्यातला ६१ केशीरा
क्षसमायाला घवी राक्षसचमुघेउनी अघवी ललाटी शेंदुरघवघवी
विकटदशेनी लंबोष्ठी ६२ अंजनासनातनुकाळी पर्वतातुल्यतनुस
कळी चपळाकारशूलकरतळी अरुणाचळीभो असती ६३ तुमचे ल
क्षिती आगमन एकलक्षराक्षसगण येउनी करावया कंदन काळस्यरू
पी भयंकर ६४ ऐकुनी हेरमुखीचा वाणी कोल्हासुर उठिला कृतांतव
णी चमुतसलोहपंजरकीर्णी घनगजनीनिघाला ६५ दैत्यचमु आणि
राक्षसदळ एकसरे गर्जनाकारिता प्रवळ तेणें थरारिले महिमंडळ युग्म
सैन्य एकत्र होता ६६ पंचगंगासुनी कृष्णातवी उभयचमुची थाटदावी
झाली शस्त्रास्त्री रक्तवृष्टी दैसहादीनिकराने ६७ घायहाणिता श-
स्त्रजाळी मस्तकउतरती अंतराळी शस्त्रासहभूतळी हास्तपडती रा-
क्षसाचे ६८ कोल्हासूर करेंद्रमहाबळी राक्षसचमु जेशाकदळी

(12)

लक्ष्मीविजय.

११.

त्यारवंडित्याकरुनीखंदळी युधतुंबळकरुनीकोल्हासुरे ८९ केशीया
चीसर्वसेना दैत्येंद्रेवधिलीकरुनीकंदना राक्षसप्रेतेपसरिलीजाणा
छिन्नभिन्नाकृतीविशाळ ९० राक्षसरक्तवाहताभडाडी सात्याप्रेताच्या
विशाळदरडी पंचगंगेपर्यंतकुष्णाथडी खळखळाटसंगमकरी ९१
निमालेदेखोनीराक्षसभार कोपेधावलीकेशीयाकूर विशाळहोउन
पर्वताकार शूळसाडीपातली ९२ असंख्यवर्णिभयासूर केशीयेव
धीलेदैत्यभार वदनपसरणेनीभयंकर दैत्यदळभारग्रासिले ९३ ऐसे
युधघोरंधर करिताएकसंख्यसूर ठिलेदैत्यराक्षसभार चमुदश
कोटीउभयताची ९४ दैत्यराक्षसाचीवाहिनी संग्रामकरितापडिलीर
णी रक्तगंगालोटलीधरणी पंचगंगेसोमिळावया ९५ निमालेदशल
क्षउभयभार हेपाहुनिकेशीयाकोल्हासूर येरयेरावरीलोठिलेसामोर
युधधुरंधरकरावया ९६ हातीघेउनीतरुवरे येरयेरासीहाणितीनिक
रे भडभडावाहतीरुधीरे पर्वतोदरीसारख्याचालिल्या ९७ गगन-
चुंबितवृक्षजाती तेनिकरीचूर्णहोउनीजाती दैत्यराक्षसउभयजाती भ

अध्याय ३

११

12A

द्रुजातीहोउनीधडकती १६ पर्वताकारदैत्यराक्षस वृक्षयुधीनपाव
तीचास महायोधेरणकर्कश कवणकवणानाटोपती १९ उभयप्रहर
चेसडाडी वृक्षचूर्णहोतीकडाडी तेदैत्यकारण्यसालेनिसाडी दैत्यराक्ष
सहास्तेचपेटे २०० वृक्षाविरहितसालेवन एवढेप्रचंडदंडःकारण्य दो
न्हीदैत्यराक्षसदारुण घोरसंग्रामीमिसळले १ अनेकशस्त्रीअनेकव
र्णी शस्त्रास्त्रप्रहरेवर्षेवन्ही वातपर्वतवज्रखंडोनी महीवरीपाडितीए
कमेका २ अजीकंकोलहासूरसंग्रामी हेकेशीयाजाणुनीअंतर्ग्रामी मही
पासुनीविशाळयोमी वादलाग्रीवापराक्रमीसक्षस ३ हेपाहुनीकोला
सुर रथीबेसलापर्वताकार रथीयालुनीवज्रपंजर धनुष्यआकर्णवो
दिले ४ ब्रम्हास्त्रमंत्रोनीप्रचंडांशकाणी सोडिताकडाडिलीप्रळयाग्नी
तेणेकेशीयाजेदिलाअंतःकरणी कोसळोनीधरणीपडियेला ५ विशा
ळकेशीयाजेसागिरीवर महीवरीपसरलाभयंकर हेपाहुनीगगनीसु
रवर जयजयकारेपुष्पेवर्षती ६ आम्हातेहिताकृतनिश्चये दैत्यरा
क्षसव्हावेक्षये परीवारेसीउभयसैन्यपाहे केशीयासहीतरणमेदिनी

लक्ष्मीविजय.

१२

अध्याय ३

७ विजयदुंदुभीचे गजर गर्जनपातला कोल्हासूर तबकरवीर वेदीले
 केसापूर दक्षिणेसी होता स्वदळभारी ८ कोल्हासूर हास्ते केशी चामर
 ण पावला हे मंदात्मके परिसोन युद्धकेले अतीदारुण पंचगंगेच्या द
 क्षिणतिरी ९ करवीर आणि मंदाळक युद्धकेले त्रयसप्तक मयुधक
 रुनीचवारी घटिके मंदाळक वधिला करवीरे १० केशिया सहित केशी
 कुमार वधुनी विध्वंसिले केसापूर नामंटे विलेश्री करवीर कोल्हासू
 र कुमारे आवडी ११ सर्वराक्षससुवधोनी विजयभेरीचे घनगर्जनी
 पुत्रासी भेटला सभास्थानी जयजयकार करवीर १२ सर्वमारुनी राक्ष
 सभार विजई झाला कोल्हासूर राज्यकेले धुरंधर भरथखंडा श्रीक
 रवीरी १३ दैत्यराक्षसादि सैन्य सार अतवर्गोदीस होदर कुमारे यु
 ध्वा आटले घोरमारे बुद्धी आपुल्या विचारी १४ अधीच दैत्यराक्षसाचा
 क्रोध पहिले पासुनी इच्छी तीवध म्हणोनी ब्रम्हदेव माते करुनी बोध
 राक्षसवध विले ममहास्त्री १५ आमुचे ही दैत्यकुळ राक्षसे वधिले स
 कळ ऐसे ब्रम्हा विष्णु परमकुराळ स्वकार्य साधिती अनयासे १६

१२

दैत्यराक्षसबळाची उर्मी देवानसहावे संग्रामी हे योजोनी अंतर्गामी
 मोक्षधामी दैत्यराक्षस १७ एककरवीरपुत्र उरला युद्धीसकळपरिवार
 रनिमाला क्रोधयेतो अमरवधावयाला परीगयासुरशब्दनभंगवे १८
 म्हणोनी तो संकेत ठेवोनी पोटी करवीरस्थापिला राज्यपटी सांगोनी सा
 रासारगोष्टी कोल्हासूरतपश्चर्यावेगला १९ बद्रिकाश्रमी कोल्हासु
 र तपाचरितापरमखडतर श्रीकरवीर कोल्हासुरकुमार राज्यधुरंध
 र कस्तिसे २० करवीराचे पश्चिमवर्णी पश्चिमे उत्तरपूर्वदक्षिणी दै
 त्य ठेविले कृतांतवर्णी ते श्रोते धवणीपरिसावे २१ भद्रचंडभूधरासूर
 दक्षिणेसी दशलक्षभार ठेविले पर्वतकदरी दैत्यकरवीर जयानामभु
 दरगडप्राकृतवदती २२ जैसेचंदनवदती गिरीवर तैसेची मनसंतोष
 मनोहर वेष्टित असतो असुरभार ठाईठाई पर्वतविबरी २३ स्वर-
 दुषणाचे अवतार स्वंदारलवणस्वदिगंगार सोनारीपासुनी पुरंधर
 दैत्यआपार ठेविले २४ मणिमल्लनवलक्षदळभारी नवलक्षेसी सह
 परीवारी मल्लालदेशापासुनी पालपेंवरी नळदुर्गजेजोरी ठेविले २५

(१५)

लक्ष्मीविजय-

१३

गिरजवडेठेविलाग्रधासुर पाराशरापासुनीसहपरिवार कृष्णावरुणा
संगमतीर म्हेषासूरकुंभासूरराहिले २६ रत्नासुरदेवीलारव्यरक्तभो
ज शयाद्विवरीठेविलेउन्मत्तगज जयाच्यादर्पेनिस्तेज होतीसुरवरयक्ष
राक्षसादी २७ त्याच्यापराक्रमाचीतीव्रदेवी श्रीव्यासेकेदारविजयठे
वी श्रवणार्थीयाचेसंज्ञासुनठेवी तैसायदर्थागुरुनाथकर्ता २८ असो
करवीरस्थापुनीराज्यासना कोल्हासूरनिघालाअनुष्ठाना तैकरवीर
घेउनीतीव्रसेना देवाउपदेशजिंकिले २९ सर्वजिंकुनीमहिमंडळ प
र्वतकंदरादिगडविशाल घेउनीधनतनाचेकमकाचळ श्रीकरविरा-
सीपातला ३० ब्रम्हदेवाचाएकदिनपर्यंत राज्यकेलेकोल्हासूर-
सुत दुसरापराक्रमीनउखडात जाहीचकेलाकरबिरे ३१ रक्तबीजर
रक्तातयाचीभगिनी त्रयमल्लीनेवधीलेपाताळभुवनी कामाक्षयोगदं
डघेउनी करवीररातेसाह्यहोईल ३२ शुक्राचार्याचेनिजबळे तृण
प्रायमानितीदेवासकळे संग्रामीअजिंकप्रळयानळे क्रोधाग्नीज्वा-
ळेसीधडाडी ३३ याचीकरावयालागीशांती अवतरलीमहाकाळीम

अध्याय ३

१३

१५४

हासरस्वती महालक्ष्मीहेतृतीयशक्ती शक्तीसमुदाईभैरवदली
३४ नवदुर्गामृडानीचामुंडा नवछपन्नकात्यायनीसीबळप्रचंडा नवना
थशिरोमणीभरथस्वंडा दनुजबहुबंडासीस्वंडुयेती ३५ तेकथापरिसा
वीश्रोतेगहन संतमहंतगुणीविलम्ब लक्ष्मीविजयहेपरमान्न सेविजेश्रो
तेवन्नादिकत्सुनी ३६ विकल्पमक्षिकानिधारण यदर्थजिवघानाथ
निरंजन जयाचेअष्टादशपद्मीभैरवसंन्य श्रीमहालक्ष्मीअग्रगणी
३७ श्रीलक्ष्मीशक्तीसमुदाई प्रवर्धवी वेष्टितअष्टादशचमुअघवी त्या
माजीलक्ष्मीनाथपरमल्लाघवी हरीनामहहरीभजनी ३८ इतीश्रील-
क्ष्मीविजयप्रचंड संमताविष्णोत्तरकाशीस्वंड पद्मपुराणकरवीरकां
ड हरीनामसेवोततृतीयोध्यायगोडहा॥३३९॥ इतिश्रीलक्ष्मीविजयत
विष्णोत्तरकाशीस्वंड करवीरकांडेविरचितायां तृतीयोध्यायः॥३॥ ६॥

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com